

PM Rotel I (Dnr KS 2021/1160)

Elvägsutredningens betänkande - Regler för statliga elvägar (SOU 2021:73)

Remiss från Infrastrukturdepartementet

Remisstid den 22 december 2021

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande-
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Anna König Jerlmyr anför följande.

Ärendet

Regeringen beslutade den 14 oktober 2020 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att analysera och föreslå hur en reglering av elvägar kan utformas och hur drift och underhåll av elvägar kan finansieras. Resultatet redovisas i det remitterade betänkandet. Den bärande idén med elvägar är enligt utredningen att elfordon kan direktförsörjas med el för framdrivning och laddning av batterier under körning, detta som ett komplement till stationär laddning av elfordon. Utredningen bedömer att elvägar kan minska storleksbehovet av batterier, förhindra flaskhalsar i transportsystemet och skapa transporteffektivitet.

Elvägsutredningen föreslår ett regelverk för byggande, drift och underhåll av elvägar som ett statligt åtagande. Existerande väglag anses tillämplig för detta med ett förtydligande om att elvägsanläggningen är en väganordning.

Utredningen föreslår vidare att en ny lag införs, lagen om villkor i elvägssystem. Den innehåller bestämmelser om avgifter och övriga villkor för tillträde till elväg som utgör allmän väg, och för vilken staten är väghållare.

Stockholms stad har fått remissen för yttrande.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB.

Stockholms Stadshus AB har avstått från att besvara remissen. Miljöförvaltningen och trafikkontoret har inkommit med kontorsyttranden på grund av kort remisstid.

Stadsledningskontoret delar utredningens syn att elvägar är ett komplement till stationär laddning av elfordon som kan minska behovet av batterier och öka transporteffektiviteten. Givet den höga målsättningen för elektrifiering i Stockholm, och de stora trafikflödena på motorvägsnätet, anser stadsledningskontoret att elvägar har potential att bli en viktig komponent för att nå de uppsatta klimatmålen.

Miljöförvaltningen anser att utredningens förslag till ansvarsfördelning mellan Trafikverket och Transportstyrelsen är väl avvägd. Förvaltningen anser även att det

är bra att elsystemet föreslås bli en del av vägens infrastruktur. Vidare noterar förvaltningen att utredningen inte svarar på frågan vad som händer om det blir strömavbrott och/eller elvägens internetuppkoppling slutar fungera. Detta är viktigt att ha i beaktning då det för kommersiella fordon är extra viktigt att kunna planera laddningen i förväg.

Trafikkontoret ställer sig positivt till förslaget om att inrätta ett regelverk för byggande och användande av elvägar, som ett komplement till de åtgärder som görs för att stimulera utbyggnaden av stationära laddpunkter för elfordon. Elektrifiering av den tunga trafiken är en viktig pusselbit för att uppnå klimatmålen för transportsystemet.

Mina synpunkter

Den grönbåa majoriteten har som målsättning att all trafik i Stockholms innerstad ska vara utsläppsfri år 2030 och elektrifiering är en av de mest centrala åtgärderna för att uppfylla målet. Som ett led i detta har den grönbåa majoriteten fastställt höga ambitioner för en utökad laddinfrastruktur i Stockholms stad. Remissen *Regler för statliga elvägar* ligger därför väl i linje med majoritetens politiska målsättningar.

Elvägar kan få en betydande roll för att kunna minska utsläppen från transporterna som idag står för en tredjedel av Sveriges totala utsläpp.

Jag delar även stadsledningskontorets bedömning att elvägar är ett viktigt komplement till stationär laddning av elfordon som kan minska behovet av batterier, öka transporteffektiviteten samt bli en viktig komponent för att nå de uppsatta klimatmålen.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Stockholm den 8 december 2021

ANNA KÖNIG JERLMYR

Bilaga

Remiss Elvägutredningens betänkande. Regler för statliga elvägar

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Remissammanställning

Ärendet

Regeringen beslutade den 14 oktober 2020 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att analysera och föreslå hur en reglering av elvägar kan utformas och hur drift och underhåll av elvägar kan finansieras. Resultatet redovisas i det remitterade betänkandet. Den bärande idén med elvägar är enligt utredningen att elfordon kan direktförsörjas med el för framdrivning och laddning av batterier under körning, detta som ett komplement till stationär laddning av elfordon. Utredningen bedömer att elvägar kan minska storleksbehovet av batterier, förhindra flaskhalsar i transportsystemet och skapa transporteffektivitet.

Elvägsutredningen föreslår ett regelverk för byggande, drift och underhåll av elvägar som ett statligt åtagande. Existerande väglag anses tillämplig för detta med ett förtydligande om att elvägsanläggningen är en väganordning.

Utredningen föreslår vidare att en ny lag införs, lagen om villkor i elvägssystem. Den innehåller bestämmelser om avgifter och övriga villkor för tillträde till elväg som utgör allmän väg, och för vilken staten är väghållare.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, miljö- och hälsoskyddsnämnden, trafiknämnden och Stockholms Stadshus AB.

Stockholms Stadshus AB avstår från att svara. Trafikkontoret och miljökontoret har inkommit med kontorsyttranden på grund av kort remisstid.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 november 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Av kommunstyrelsens förslag till budget 2022 framgår att Stockholm ska vara världsledande i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalets målsättningar i klimatarbetet, där staden intar rollen som en internationell förebild. Av förslag till budget 2022 framgår också att målsättningen är att trafiken i Stockholms innerstad ska vara utsläppsfri år 2030 och att elektrifiering är en av de mest centrala åtgärderna.

Stadsledningskontorets anser att förslaget till reglering av statligt åtagande för byggande, drift och underhåll av elvägar är bra. Det är rationellt att se elvägar som en förlängning av väginfrastrukturen samtidigt som själva handeln med el är fortsatt marknadsbaserad.

Stadsledningskontoret delar utredningens syn att elvägar är ett komplement till stationär laddning av elfordon som kan minska behovet av batterier och öka transporteffektiviteten. Givet den höga målsättningen för elektrifiering i Stockholm, och de stora trafikflödena på motorvägsnätet, anser stadsledningskontoret att elvägar har potential att bli en viktig komponent för att nå de uppsatta klimatmålen.

För att potentialen med elvägar ska kunna realiseras på bästa sätt anser stadsledningskontoret att det är viktigt att elvägar är användarvänliga. Betalningslösningar och gränssytor mellan statliga, privata och kommunala elvägar ska inte utgöra hinder för en snabb elektrifiering av vägtrafiken. Detta bör vara vägledande i det fortsatta arbetet.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen beslutar att remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 31 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Miljöförvaltningen anser att utredningens förslag till ansvarsfördelning mellan Trafikverket och Transportstyrelsen är väl avvägd. Det är även bra att elsystemet föreslås bli en del av vägens infrastruktur.

Utredningen bedömer att det bör vara möjligt att hitta lämpliga samarbetsformer mellan statliga elvägar och sådana som drivs i kommunal- eller privat regi även om olika betalningsmodeller tillämpas. Med tanke på hur mycket kritik marknaden för statisk laddning fått utstå på grund av alla olika betalningslösningar anser förvaltningen att denna inriktning är felaktig. Målsättningen bör vara att samtliga elvägar ska kunna ha en gemensam betalningslösning oberoende av vem som är väghållare.

Vidare noterar förvaltningen att utredningen inte svarar på frågan vad som händer om det blir strömavbrott och/eller elvägens internetuppkoppling slutar fungera. Detta är viktigt att ha i beaktning då det för kommersiella fordon är extra viktigt att kunna planera laddningen i förväg. De behöver därför, om möjligt, veta i förväg om det är strömavbrott längs elvägen. Vad gäller uppkopplingen så bör utredningen föreslå huruvida det ska gå att ladda eller inte om elvägens internetuppkoppling slutar fungera. Om det inte ska gå att ladda vid ett avbrott i internetuppkopplingen blir konsekvensen densamma som vid strömavbrott, varför det, om möjligt, bör kommuniceras till brukarna.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 oktober 2021 har i huvudsak följande lydelse.

Kontoret ställer sig positiva till förslaget om att inrätta ett regelverk för byggande och användande av elvägar, som ett komplement till de åtgärder som görs för att stimulera utbyggnaden av stationära laddpunkter för elfordon. Elektrifiering av den tunga trafiken är en viktig pusselbit för att uppnå klimatmålen för transportsystemet.

De myndigheter som främst påverkas av utredningens förslag avseende ansvarsfördelning i elvägssystemet är Trafikverket och Transportstyrelsen. Kontoret anser att ansvarsfördelningen är fördelaktig då utredningens förslag gäller statliga elvägar, med ett system där aktörerna redan är etablerade och sedan tidigare har ansvar som anknyter till deras nya roller. Detta bör underlätta ett inledande uppbyggnadsskede.

Kontoret anser inte att utredningens förslag utgör hinder för en kommunal eller privat utveckling av elvägar. Däremot krävs vidare utredning för att utforma de tjänster och avgiftssystem som i så fall ska tillämpas. Dessa bör vara kompatibla med system utformade för statliga elvägar för att underlätta användningen av elvägsfordon. Utredningen gör en bedömning om att det bör vara möjligt att hitta lämpliga samarbetsformer mellan statliga elvägar och sådana som drivs i kommunal eller privat regi även om olika betalningsmodeller tillämpas. Kontoret anser att ett sådant resonemang bör vidareutvecklas för att i större grad säkerhetsställa möjligheten till samordning.